

רע"פ 3518/15 - אבטה מלקמו נ' מדינת ישראל

פלילי - חוק העונשין - עבירות תעבורה

var MareMakom = "רעפ 3518/15 - אבטה מלקמו נ' מדינת ישראל, תק-על 2015(2), 10601(08/06/2015)";
{;p.IDHidden{display:none

בבית המשפט העליון רע"פ 3518/15

כבוד השופט א' שהם
אבטה מלקמו

לפני:
המבקש:

נגד

מדינת ישראל

המשיבה:

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית
המשפט המחוזי בבאר שבע, מיום 16.3.2015,
בעפ"ת 29803-01-15, שניתן על-ידי כב'
השופט ט' חיימוביץ

עו"ד רונן בנדל

בשם המבקש:

החלטה

1. לפניי בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בבאר שבע (כב' השופט ט' חיימוביץ),
בעפ"ת 29803-01-15, מיום 16.3.2015, בגדרו נדחה ערעורו של המבקש על פסק דינו של בית משפט השלום
לתעבורה באשדוד (כב' השופט ר' שוורץ) (להלן: בית המשפט לתעבורה), בתת"ע 2770-08-14, מיום
10.11.2014.

רקע והליכים קודמים

2. נגד המבקש הוגש כתב אישום, המייחס לו עבירה של נהיגה בשכרות, לפי סעיפים 62(3) ו-64ב(א)(3) לפקודת התעבורה [נוסח חדש] (להלן: פקודת התעבורה); ותקנות 39(א) ו-169(א) לתקנות התעבורה, התשכ"א-1961. על-פי עובדות כתב האישום, ביום 1.8.2014 נהג המבקש ברכב, כשהוא שיכור. עובדת שכרותו של המבקש נקבעה בהסתמך על בדיקת נשיפה שנערכה לו, בה נמצאו 450 מק"ג אלכוהול בליטר אויר נשוף.
3. בפתח הדיון שהתקיים בעניינו של המבקש בבית המשפט לתעבורה, ביום 10.9.2014, הסכימו המבקש והמשיבה לדחות את הדיון בחודשיים, על מנת שיהא בידי המבקש לשכור שירותיו של סנגור. בית המשפט לתעבורה נעתר לבקשת הצדדים, ודחה את הדיון ליום 10.11.2014. חרף האמור, המבקש לא התייצב לדיון שנדחה, כאמור, ליום 10.11.2014. משכך, ניתנה על-ידי בית המשפט לתעבורה הכרעת דין בהיעדרו של המבקש, במסגרתה הורשע המבקש בעבירות שיוחסו בכתב האישום. בגזר דין, אשר ניתן באותו מועד, החליט בית המשפט לתעבורה לפסול את רשיון הנהיגה של המבקש לשנתיים, בניכוי 30 ימי פסילה מינהלית אותם ריצה המבקש. עוד השית בית המשפט לתעבורה על המבקש שלושה חודשי פסילת רשיון נהיגה על תנאי, למשך שלוש שנים; וקנס כספי, בסך 1,500 ₪, או 15 ימי מאסר תמורתו.
4. המבקש הגיש בקשה לביטול פסק דינו של בית המשפט לתעבורה, במסגרתה נטען, כי "נשתכח מליבו [של המבקש] כי מועד הדיון נדחה לצורך הקראה ולא לצורך הוכחות". בהמשך בקשתו, הדגיש המבקש את סיכויי הטובים לשכנע את בית המשפט בדבר חפותו, נוכח "תהיות רבות באשר לאופן [בדיקת הינשוף]". עוד טען המבקש, כי לא הובהרו לו כהלכה, על-ידי בית המשפט לתעבורה, חובת התייצבותו לדיון הנדחה, והשלכות היעדרותו הימנו. על יסוד כל אלה, טען המבקש, כי עלול להיגרם לו עיוות דין שעלול להיגרם לו, באם יוותר פסק דינו של בית המשפט לתעבורה על כנו.
5. בהחלטה, מיום 8.12.2014, דחה בית המשפט לתעבורה את בקשתו של המבקש לבטל את פסק הדין שניתן בעניינו, בקובעו כי "טעות או אי הבנה אינם עילה מוצדקת לביטול פסק דין", וכי "אין לו [למבקש] אלא להלין על עצמו". נוסף על כך, ציין בית המשפט לתעבורה כי לא פורט, במסגרת הבקשה לביטול פסק הדין, כיצד היה מתגונן המבקש מפני הנטען כלפיו בכתב האישום.
6. המבקש ערער לבית המשפט המחוזי בבאר שבע על החלטה זו, כמו גם על פסק דינו של בית המשפט לתעבורה. לאחר האזנה לטיעוני הצדדים, דחה בית המשפט המחוזי את הערעור. בין היתר, קבע בית המשפט המחוזי, כי "העובדה [שהמבקש] שכח את התאריך, או שעורך דינו התרשל, ולא טרח לבדוק את התאריך בעצמו,

אין סיבות מוצדקות", לאי התייצבות לדיון בבית המשפט לתעבורה. מעבר לזאת, כך נקבע, לא טרח המבקש לצרף לכתב הערעור ולבקשה לביטול פסק הדין, את טיעוני ההגנה לגופו של עניין, וגם מסיבה זו לא היה מקום לבטל את פסק הדין. בית המשפט המחוזי הטעים, בהקשר זה, כי "אין אנו מצויים בשלב המענה, בו רשאי הנאשם לשמור לעצמו את טענות ההגנה שלו [...] אלא שבית המשפט בשלב זה צריך להיווכח, כי יש בפי הנאשם טענות הראויות להישמע". בית המשפט המחוזי ציין בנוסף, כי אין בעובדה, לפיה שעת ביצוע העבירה שנרשמה בדו"ח השוטרים היתה 23:30, כאשר בדיקת הינשוף בוצעה בשעה 00:55 – "כדי להרע את מצבו של [המבקש], בהינתן שלא שתה אלקוהול מאז שעוכב ועד שנבדק". משכך, הוסיף וקבע בית המשפט המחוזי, כי המבקש לא הרים את הנטל הדרוש, להראות כי נגרם לו עיוות דין עקב אי-ביטולו של פסק דינו של בית המשפט לתעבורה.

הבקשה לרשות ערעור

7. בבקשה שלפניי טוען המבקש, כי שגה בית המשפט המחוזי בדחותו את הבקשה לבטל את פסק דינו של בית המשפט לתעבורה. רצונו של המבקש להתגונן מפני האשמה שיוחסה לו בא לידי ביטוי בהתייצבותו לדיון הראשון בבית המשפט לתעבורה, ולדיון בערעור בבית המשפט המחוזי; כמו גם במינוי עורך הדין כדי לייצגו בהליכים המשפטיים. המבקש נסמך, בגדרי טענתו האחרונה, על פסיקתו של בית משפט זה ברע"פ 6286/01 שחוח נ' מדינת ישראל (26.11.2001), בו נקבע על-ידי כב' השופטים: ד' דורנר; י' טירקל; ו-א' ריבלין, בנסיבות דומות, כי השאלה שיש לבחון היא האם ניתנה לנאשם הזדמנות נאותה להתגונן מפני האשמה שיוחסה לו. לטענתו של המבקש, למרות שהוא ובא-כוחו "עשו ככל שלא ידם, חזרו פנו וביקשו כי תינתן למבקש האפשרות להביא דברו בפני בית המשפט ולהתגונן כדבעי [...] לא התקיים דיון כנדרש במעמד שני הצדדים". המבקש הוסיף וטען, כי הערכאות הקודמות נמנעו מלדון בשאלת עיוות הדין שנגרם לו. בנוגע לקביעתו של בית המשפט המחוזי, לפיה המבקש לא סיפק הסבר המניח את הדעת לגבי אי התייצבותו לדיון בעניינו, טען המבקש, כי הוא סיפק הסבר מעין זה, אשר נתמך בתצהיר. לשיטתו של המבקש, כל האמור לעיל מעיד על עיוות דין שנגרם לו.

עוד טען המבקש, כי יש ברשותו ראיות המצביעות על סיכויים טובים להוכיח את חפותו. בין היתר, ציין המבקש את פער הזמנים שבין כתיבת הדו"ח, המייחס לו נהיגה בשכרות, לבדיקת הינשוף שבוצעה לו. המבקש הדגיש, בהקשר לכך, כי טענה זו היא "טענה אחת מני רבות נוספות", ובידו "טענות כרימון [...] באשר להתנהלות החקירה".

בנוסף, השיג המבקש גם על חומרת העונש שנגזר עליו, וטען כי עונש זה "אינו מידתי". לבסוף, העלה המבקש טענות בדבר אכיפה בררנית אשר בוצעה כלפיו.

דין והכרעה

8. כידוע, לא בנקל תתקבל בקשה לרשות ערעור לדיון ב"גלגול שלישי", בסוגייה שנדונה והוכרעה לגופה בשתי ערכאות שיפוטיות. בית משפט זה ייעתר לבקשת רשות ערעור, רק כאשר נדרשת הכרעה בשאלה משפטית כבדת משקל ורחבת היקף, החורגת מעניינם הקונקרטי של הצדדים לבקשה, או כאשר עולה חשש כי נגרם למבקש עיוות דין אי-צדק חמור (רע"פ 3463/15 קוטוב נ' מדינת ישראל (21.5.2015) (להלן: עניין קוטוב); רע"פ 2472/15 שוורצמן נ' מדינת ישראל (21.5.2015); רע"פ 5166/14 קרופצקי נ' מדינת ישראל (5.5.2015)). לאחר שבחנתי את הבקשה שלפניי, כמו גם את נספחיה, הגעתי לכלל מסקנה, כי היא אינה עונה על אמות המידה שנקבעו למתן רשות ערעור. הבקשה נוגעת בעיקרה לעניינו הפרטי של המבקש, ואין היא מעוררת שאלה משפטית נכבדה. לפיכך, דינה של בקשה זו להידחות, מטעם זה בלבד.

9. עוד יש להדגיש, כי חלקים רבים מן הבקשה לרשות ערעור שלפניי מועתקים בשלמותם, או בשינויי נוסח קלים, מהודעת הערעור שהגיש המבקש לבית המשפט המחוזי. כפי שצינתי ברע"פ 1402/15 טלי נ' מדינת ישראל (4.3.2015): "העתקת עיקרי הטיעונים מכתב הערעור מעידה, כי מטרת הבקשה לרשות ערעור אינה אלא ניסיון ל'מקצה שיפורים', ומטרה מעין זו אינה מצדיקה, ככלל, היעדרות לבקשת רשות הערעור" (ראו גם: רע"פ 7699/14 אבו אל היג'א נ' מדינת ישראל (11.12.2014); רע"פ 6615/13 שוויקי נ' מדינת ישראל - הוועדה המחוזית לתכנון ובניה (29.10.2013)). ועוד ציינתי, בהקשר לכך, כי:

"לא יעלה על הדעת, כי בקשת רשות ערעור תהא כר ל'מקצה שיפורים' לבעל דין שאינו שבע רצון מהתוצאה אליה הגיעה ערכאת הערעור [...] ותהווה, הלכה למעשה, ערעור נוסף על הכרעתו של בית המשפט המחוזי" (רע"פ 9019/12 חטיב נ' מדינת ישראל (17.12.2012)).

10. אוסיף למעלה מן הצורך, כי גם לגופו של עניין אין בידי לקבל את השגותיו של המבקש. אשר לטענתו העיקרית של המבקש, לפיה היה מקום לבטל את פסק דינו של בית המשפט לתעבורה, סבורני כי אין מקום לקבלה. המבקש נשען, בגדרי טענה זו, על סעיף 130(ח) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982, לפיו: "נגזר דינו של הנאשם בחטא או בעוון שלא בפניו, רשאי בית המשפט, על פי בקשת הנידון, לבטל את הדיון לרבות את הכרעת הדין וגזר הדין אם ניתנו בהעדרו, אם נוכח שהיתה סיבה מוצדקת לאי התייצבותו או אם ראה שהדבר דרוש כדי למנוע עיוות דין". על משמעותם של שני טעמים אלו (סיבה מוצדקת לאי התייצבותו של הנאשם לדיון בעניינו; או עיוות דין מהותי אשר עלול להיגרם לו), עמד בית משפט זה, ברע"פ

9142/01 איטליא נ' מדינת ישראל, פ"ד נז(6) 793, 804-803 (2003) (להלן: עניין איטליא), בקובעו כי:

"על־מנת לשכנע את בית־המשפט כי יש עילה טובה לביטול פסק־הדין ולהניע את גלגלי המערכת השיפוטית מחדש, האפשרות האחת היא שהמבקש יראה כי יש נימוק של ממש לא־התייבבותו לדיון. שכחה של מועד הדיון לבדה, אפילו אם אירעה בתום־לב, אינה יכולה להצדיק א־הופעה לדיון [...] דין דומה יחול לגבי טעות משרדית של עורך־הדין המייצג נאשם או לגבי טעות הנובעת מחוסר תשומת־לב של הנאשם עצמו. עם זאת, כאמור, גם בנסיבות אלה, אם מוכיח המבקש – וזו האפשרות השנייה – שא־היעתרות לבקשתו עלולה לגרום עיוות דין, דין בקשתו להתקבל, לדוגמה אם לא התייצב נאשם למשפטו עקב שכחה גרידא, אולם מבקשתו עולה באופן חד־משמעי כי בתאריך שבו מיוחסת לו עבירת תנועה הוא לא שהה בתוך גבולות המדינה כלל. בנסיבות אלה החלטה שלא לבטל את פסק־הדין תגרום למבקש עיוות דין, שכן אין כל ספק כי דיון ענייני באישום היה מוביל למסקנה שיש לזכותו" (ראו גם: רע"פ 6221/14 עאבדין נ' מדינת ישראל (21.9.2014); רע"פ 2438/14 פרחאת נ' מדינת ישראל (28.4.2014); רע"פ 7709/13 סאסי נ' מדינת ישראל (28.11.2013)).

לטעמי, לא התקיימו, במקרה דנן, העילות המצדיקות היעתרות לבקשה לביטול פסק דין שניתן בלא נוכחות הנאשם, ובדין דחה בית המשפט לתעבורה את בקשתו זו של המבקש. אין חולק, כי המבקש נעדר מן הדיון שנקבע ליום 10.11.2014, בטענה של שכחה, וכפי שהובהר בפסיקתו של בית משפט זה, אין בכך משום סיבה מוצדקת לביטול פסק הדין. בנוסף, אינני סבור כי נגרם למבקש עיוות דין חמור, ואין בטענתו, בנוגע לפער הזמנים בין שעת עריכת הדו"ח לבין השעה שבה בוצעה בדיקת הנשיפה, כדי להוביל למסקנה, כי יש לזכותו.

11. בבקשתו ציין המבקש, כי יש ברשותו טענות הגנה נוספות, אך הוא נמנע מלפרטן והסתפק באמירה כללית, כי ברשותו "טענות כרימון" באשר להתנהלות החקירה בעניינו. יפים, בהקשר זה, הדברים שנאמרו בעניין איטליא, בעמוד 802:

"במסגרת בקשה לביטול פסק־הדין על הנאשם לפרוס בכתב את מכלול הטענות התומכות בבקשתו. הדבר דומה, בשינויים המחויבים, לדרך שבה נדונה בקשה לרשות ערעור המוגשת לבית־המשפט העליון בענייני תעבורה [...] גם במקרה זה אין בידי המבקש זכות קנויה להליך נוסף בעניינו במסגרת ערעור שני. עליו לשכנע את בית־המשפט, במסגרת הבקשה בכתב, כי יש בידו נימוקים טובים המזכים אותו לכך.

לסיכום, הכלל הוא שעל המבקש להעלות בכתב, במסגרת בקשתו לביטול פסק־דין, את מכלול טענותיו, כולל אסמכתאות להן ותצהיר מטעמו התומך בבקשתו ככל שהדבר נדרש. לאחר שיעיין בית־המשפט בבקשה הוא מוסמך לדחותה על סמך הדברים האמורים בה בלבד".

משנמנע המבקש מלפרט את הנימוקים התומכים בטענתו כי הוא לא ביצע את העבירה המיוחסת לו, אין לקבל את טענתו כי הוא לא זכה לקבל את יומו בבית המשפט.

12. המבקש מלין, כאמור, גם על חומרת העונש שנגזר עליו, בהיותו "לא מידתי", לשיטתו. כלל ידוע הוא, כי השגות על חומרת העונש אינן מצדיקות, ככלל, היעדרות לבקשת רשות ערעור, אלא במקרים שבהם ניכרת סטייה קיצונית ממדיניות הענישה הראויה והמקובלת במקרים דומים (עניין קוטוב, בפסקה 6; רע"פ 2450/15 אזרזר נ' מדינת ישראל (15.4.2015)). במקרה דנן העונש שהושת על המבקש - שנתיים פסילת רשיון נהיגה - הוא עונש המינימום הסטטוטורי שנקבע לעבירה שבה הורשע המבקש (סעיף 39א לפקודת התעבורה), וממילא אין מדובר בסטייה כלשהי מרמת הענישה המקובלת בעבירות כגון דא.

13. נוכח האמור, דינה של הבקשה לרשות ערעור להידחות.

ניתנה היום, כ"א בסיון התשע"ה (8.6.2015).

ש ו פ ט